

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGA

PATVIRTINTA

Lietuvos skautų sąjungos tarybos

2017 m. spalio 1 d. nutarimu IX-5 (P-2)

LIETUVOS SKAUTŲ SAJUNGOS SKAUTŲ PATYRIMO LAIPSNIŲ P R O G R A M A

I. BENDROJI DALIS

- 1.1. Trečio, antro ir pirmo patyrimo laipsnių egzaminų klausimai skirti patikrinti kiekvieno Lietuvos skautų sąjungos skauto žinias ir įgūdžius;
- 1.2. Patyrimo laipsnių egzaminus gali priimti draugininkas (-ė) arba jo įgaliotas asmuo;
- 1.3. Jei yra pagrindas manyti, jog egzaminuotojui trūksta kompetencijos priimti atsiskaitymą vienu ar kitu klausimu, šis privalo egzaminuojamąjį vertinti su reikiamos srities specialisto pagalba;
- 1.4. Davęs skauto įžodį skautas gali atsiskaitinėti bet kurį klausimą iš trečio, antro ir pirmo patyrimo laipsnių, tačiau aukštesnis patyrimo laipsnis negali būti suteikiamas neturint žemesnio patyrimo laipsnio;
- 1.5. Patyrimo laipsnių ženklų nešiojimo tvarka nustatoma Lietuvos skautų sąjungos uniformos nuostatais;

II. KANDIDATO Į SKAUTUS (-ES) PROGRAMA

- 2.1. Paaiškina, kas yra skautas. Moka paaiškinti skautų veiklą. Pasako, kodėl nori būti skautu;
- 2.2. Moka atmintinai ir paaiškina skautų įstatus;
- 2.3. Trumpai papasakoja apie R. Baden - Powell'į ir Petrą Jurgelevičių bei jų nuopelnus;
- 2.4. Atmintinai moka skauto Įžodį. Moka paaiškinti jo reikšmę, suvokia jo įsipareigojimus;
- 2.5. Žino skauto šūkį ir saliotavimą Didžiuoju ir Mažuoju saliotais. Trumpai paaiškina skauto pareigas „Dievui, Tėvynei ir Artimui“;
- 2.6. Paaiškina, ką reiškia pošūkis „Budėk“ skauto gyvenime. Duoda keletą pavyzdžių, kaip skautas gali save lavinti, kad budėtų;
- 2.7. Žino skautų vienetų sistemą;
- 2.8. Paaiškina skautų uniformos ženklus ir jų reikšmę. Moka nupiešti skautišką lelijelę ir rūtelę, paaiškina jų reikšmę;

- 2.9. Tiksliai moka Lietuvos himną. Paaiškina Trispalvės spalvas, Vasario 16 - osios ir Kovo 11-osios reikšmę Lietuvos valstybei;
- 2.10. Bent vieną parą praleidžia su skautais atvirame ore ir ją aprašo.

III. III SKAUTŲ (-ČIŲ) PATYRIMO LAIPSNIO PROGRAMA

- 3.1. Paaiškina, kaip stengiasi vykdyti įžodžio pažadus;
- 3.2. Moka įkurti laužą įvairiomis oro sąlygomis;
- 3.3. Pasako skilties šūkį, nupiešia jos simbolį. Parodo, kaip naudojama skilties gairėle rikiuotėje;
- 3.4. Žino pagrindines rikiuotės komandas, parodo jų vykdymą. Žino švilpuku paduodamų komandų reikšmę;
- 3.5. Moka glaustai, aiškiai ir greitai perduoti informaciją telefonu apie nelaimingą atsitikimą pagalbos tarnyboms. Žino pagalbos tarnybų telefono numerius. Greitai suformuluoja ir pateikia informaciją pagal bent dvi vadovo duotas situacijas;
- 3.6. Žino saugaus judėjimo keliu pėsčiomis taisykles šviesiu ir tamsiu paros metu;
- 3.7. Žino, kaip elgtis užsidegus: automobiliui, dūmtraukiui, žolei, buities prietaisams. Žino, kaip elgtis įvykus gaisrui masinių renginių metu. Žino gesintuvų rūšis ir jų panaudojimą. Žino dažniausiai pasitaikančias gaisrų priežastis ir būdus, kaip jų išvengti;
- 3.8. Moka bent dvių lietuvių liaudies dainas. Žino, kuo liaudies dainos skiriasi nuo kitų dainų;
- 3.9. Papasakoja apie šv. Kazimierą;
- 3.10. Papasakoja apie šv. Jurgį. Žino, kodėl jis pasirinktas skautų globėju;
- 3.11. Paaiškina Kimo žaidimo reikšmę. Pademonstruoja įgūdžius žaisdamas (po 30 sek. stebėjimo užrašyta ne mažiau 14 daiktų iš 24);
- 3.12. Paruošia ir patogiai supakuoja į kuprinę žygiui su viena nakvyne reikalingus daiktus (klausimo atsiskaitymo metu esančio oro sąlygomis). Paaiškina daiktų paskirtį ir pagrindžia būtinumą;
- 3.13. Paaiškina sveiko gyvenimo taisykles. Moka teisingai pasirinkti aprangą ir avalynę skirtingoms aplinkybėms ir skirtingai veiklai;
- 3.14. Moka saugiai ir efektyviai naudotis stovyklose naudojamais mechaniniais įrankiais (peilis, kirvis, pjūklas, kastuvai ir kt.);
- 3.15. Moka surišti tikrąjį ir piemenų mazgus, rąsto, gelbėjimosi ir bent vieną slankiojančią kilpą. Moka naudotis palapinės virvūčių ilgio regulatoriumi;
- 3.16. Bendrais bruožais paaiškina Lietuvos skautų istoriją 1918-1940 m., 1940-1989 m., nuo 1989 m. iki šių dienų. Žino šiuo metu Lietuvoje veikiančių skautiškųjų organizacijų pavadinimus. Žino LSS Tarybos pirmininko ir vyriausiojo skautininko pavardes.

IV. II SKAUTŲ (-ČIŲ) PATYRIMO LAIPSNIO PROGRAMA

- 4.1. Nupiešia Lietuvos žemėlapi, pažymi pagrindinius miestus (10 apskrities centrų), upes (Nemunas, Neris), aukščiausią Lietuvos tašką (Aukštojas), didžiausią plotu ir giliausią ežerus (Drūkšiai ir Tauragnas), kaimyninių šalių ribas Lietuvos teritorijos atžvilgiu. Žino Lietuvos kaimynines valstybes ir jų sostines;
- 4.2. Nupiešia giminės kilmės medį, žino bent tris vyresniąsias kartas (tėvai, seneliai ir proseneliai);

- 4.3. Paaiškina „Kimo“ žaidimo reikšmę, pademonstruoja sugebėjimus žaidžiant (30 s. stebėjimo – 18 daiktų iš 24);
- 4.4. Paaiškina šūkio ir pošūkio religinę prasmę. Supažindina egzaminuotoją su savo išpažįstama religija: papasakoja apie šventuosius, pagrindines šventes ir apeigas, elgesio taisykles maldos namuose;
- 4.5. Žygiuose ir stovyklose yra nakvojęs bent penkiolika kartų;
- 4.6. Moka sutvarkyti mažas/dideles, švarias/užterštas, su/be svetimkūnio žaizdas, amputacijas. Žino įvairius tvarstymo būdus: žiedinį, spaudžiamąjį, sąnario, su perlenkimais, skarelėmis;
- 4.7. Paaiškina žemėlapiu naudojimą: spalvos, sutartiniai ženklai, mastelis;
- 4.8. Paaiškina kompasu naudojimą, moka nusistatyti azimutą ir eiti pagal jį;
- 4.9. Be kompasu gali surasti pasaulio kryptis šviesiu ir tamsiu paros metu;
- 4.10. Žino savo žingsnių poros ilgį, paaiškina, kaip jis apskaičiuojamas ir kam naudojamas;
- 4.11. Pažįsta bent šešias medžių rūšis (ąžuolas, beržas, eglė, pušis, alksnis, riešutmedis) ir jų savybes (tinkamumas pakurai, deginimui, pionerijai, kitos savybės);
- 4.12. Moka rišti šiuos mazgus: visus minėtus III - amė patyrimo laipsnyje ir žvejų, markės, audėjų;
- 4.13. Moka taisyklingai pravesti mankštą stovykloje.

V. I SKAUTŲ (-ČIŲ) PATYRIMO LAIPSNIO PROGRAMA

- 5.1. Žino skautų judėjimo istoriją Lietuvoje ir pasaulyje, gali ją aiškinti ir komentuoti. Argumentuoja skautavimo svarbą šiuolaikiniame pasaulyje;
- 5.2. Paaiškina ir pakomentuoja Lietuvos istoriją: bendrais bruožais – nuo pirmųjų gyventojų iki 1795 metų. Gerai suvokia 1795 - 1991 m. Lietuvos istorijos raidą;
- 5.3. Yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos Konstitucija, paaiškina jos esmę ir pagrindines nuostatas;
- 5.4. Moka bent penkias programai prie laužo tinkamas dainas, iš kurių bent trys – liaudies dainos. Gali papasakoti bent vieną lietuvišką istorinį nutikimą, legendą, pasaką, sakmę arba padavimą;
- 5.5. Moka pirmosios medicinos pagalbos (PMP) principus:
 - 5.5.1. kvėpavimo takai;
 - 5.5.2. kvėpavimas;
 - 5.5.3. širdies veikla ir kraujotaka.
- 5.6. Moka atlikti pirminį gaivinimą (30:2). Paaiškina, kas yra automatinis išorinis defibriliatorius (AID), paaiškina, kaip jis žymimas, kur randamas ir kaip naudojamas.
- 5.7. Geba įvertinti ūmias būkles ir suteikti PMP: užspringus kūdikiui ir suaugusiajam, apalpus, ištikus alerginei reakcijai (anafilaksijai), apsinuodijus, atsiradus krūtinės skausmui, ištikus insultui, traukuliams, bronchinės astmos priepuoliui, pagalba diabetikams, po autoįvykio, nudegimo/nušalimo atveju, skenduoliui (šilto ir šalto sezono metu), esant elektros traumai;
- 5.8. Moka saugiai elgtis prie vandens/ant ledo. Žino kaip suteikti pagalbą skęstančiajam / įlūžusiam žmogui. Žino, kaip elgtis įlūžus pačiam;
- 5.9. Moka orientuotis su žemėlapiu ir kompasu vietovėje. Nubraižo 5 km žygio maršrutą ne keliais su mažiausiai trimis sustojimo taškais, pažymi azimutus. Žino žygio organizavimo ir vedimo principus. Praktiškai randa savo buvimo vietą žemėlapyje;

- 5.10. Ne ilgiau, kaip per 2 val. 30 min. atlieka 15 km žygį keliais ir paviešina apie tai organizacijai naudingų būdų;
- 5.11. Moka įvairius pionerijos darbus: įrengti suolus, stalus, išvietę, saugią laužavietę, virtuvę, bent dviejų rūšių pastoges;
- 5.12. Žino pagrindinius aplinkosaugos reikalavimus Lietuvoje. Moka nukirsti (norima griuvimo kryptimi), nugenėti ir supjaustyti medį;
- 5.13. Praveda bent vieną laužą stovykloje ar kitame skautiškame renginyje;
- 5.14. Yra įsisavinęs bent vieną skautišką specialybę (išskyrus stovyklautoją);
- 5.15. Žino ir papasakoja pagrindinius savigynos principus. Pakomentuoja bent dvi vadovo duotas situacijas;
- 5.16. Žino pagrindinius civilinės saugos principus nelaimių, karinių konfliktų ir kitų valstybinės reikšmės neramumų atvejais. Žino minimalaus pasirengimo reikalavimus ir pats juos vykdo;
- 5.17. Praveda užsiėmimą, pristatymą, paskaitą ar kitą viešą renginį pasirinkta tema jaunesniems skautams.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 6.1. LSS skautų patyrimo laipsnių programa įsigalioja nuo 2017 10 01.

LSS TARYBOS PIRMININKAS

VALENTINAS ŠARĖJUS